

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 10.11.1981, sp. zn. Tzv 23/81, ECLI:CZ:NS:1981:TZV.23.1981.1

Číslo: 7/1983

Právní věta: Odvod výtěžku z neoprávněně poskytnuté vojenské výpomoci do státního rozpočtu jako sankce za neplatný právní úkon ve smyslu § 24 odst. 2 hosp. zák. není škodou vzniklou jako následek způsobený trestným činem porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák., jejíž náhradu by bylo možno požadovat v adhezním řízení ve smyslu § 43 odst. 2 tr. ř.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 10.11.1981

Spisová značka: Tzv 23/81

Číslo rozhodnutí: 7

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Adhezní řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 127 odst. 1 141/1961 Sb. § 43 odst. 2 109/1964 Sb. § 24 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Na podkladě stížnosti pro porušení zákona podané ministrem národní obrany ČSSR ve prospěch obviněného ing. D. Nejvyšší soud ČSSR vyslovil, že napadeným rozhodnutím vyššího vojenského soudu a v řízení, které mu předcházelo, byl porušen zákon v neprospěch obviněného v ustanoveních § 2 odst. 5, 6, § 228 odst. 1, § 256 tr. ř. a § 127 odst. 2 tr. zák. V důsledku toho napadená rozhodnutí vyššího vojenského soudu a vojenského obvodového soudu podle § 269 odst. 2 tr. ř. zrušil a vojenskému obvodovému soudu podle § 270 odst. 1 tr. ř. přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Tímto rozhodnutím nebyl dotčen pravomocný výrok o vině v rozsudku vojenského obvodového soudu ze dne 1. 4. 1980 sp. zn. 3 T 34/80, jímž byl obviněný ing. D. uznán vinným trestnými činy porušování povinnosti při nakládání s finančními a hmotnými prostředky podle § 127 odst. 1 tr. zák. (neoprávněně poskytování vojenské výpomoci) a zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a), b), tr. zák.

Z odůvodnění:

Rozsudkem vojenského obvodového soudu ze dne 11. 3. 1981 sp. zn. 2 T 34/80 ve spojení s usnesením vyššího vojenského soudu ze dne 22. 4. 1981 sp. zn. 3 To 86/81 byla poškozenému

vojenskému útvaru přiznána i náhrada škody způsobená neoprávněným vyplácením odměn občanským pracovníkům ve výši 37 750 Kčs. Nejvyšší soud ČSSR došel k závěru, že tato část výroku o náhradě škody nemá dostatečný podklad v provedených důkazech, a je tedy v rozporu s ustanovením § 228 odst. 1 tr. ř., které předpokládá, že trestný čin, jímž byla způsobena majetková škoda, byl spolehlivě obviněnému prokázán. Tato podmínka nebyla v dané věci splněna. Proto soud prvního stupně porušil zákon i v citovaném ustanovení. Zákon porušil též soud druhého stupně, a to tím, že vadný výrok o náhradě škody v rozsudku soudu prvního stupně nezrušil, ačkoliv mohl tak na podkladě odvolání obviněného učinit, a toto odvolání zamítl jako nedůvodné podle § 256 tr. ř.

Oba soudy naproti tomu postupovaly správně, jestliže nepřiznaly vojenskému útvaru nárok na náhradu další škody ve výši 54 693 Kčs, jež tomuto útvaru měla vzniknout odvodem výtěžku z protiprávně poskytnuté výpomoci do státního rozpočtu ve smyslu čl. 8 předpisu Všeob-P-76 a § 24 odst. 2 hosp. zákoníka. Soud druhého stupně vyslovil ve svém usnesení názor, že odvod sankce za neplatný právní úkon do státního rozpočtu není škodou vzniklou jako následek způsobený trestným činem.

S tímto názorem se Nejvyšší soud ČSSR ztotožňuje. Neoprávněným poskytnutím vojenské výpomoci se útvar neoprávněně obohatil a takto neoprávněně získaný výtěžek musel odvést do státního rozpočtu. Nejde tedy o škodu způsobenou trestným činem ve smyslu § 228 odst. 1 tr. ř., kterou by bylo možno uplatňovat v adhezním řízení. Za skutečnou škodu v tomto případě je třeba považovat skutečné náklady spojené s poskytnutím výpomoci, které vojenské správě vznikly, jakož i hodnotu amortizace použité techniky, to vše až do výše neoprávněně poskytnutých výhod jiným organizacím. Protože však tato škoda byla, jak je patrné z trestního spisu, ve všech případech dotýčnými hospodářskými organizacemi, až na TJ Tatran Litovel za pracovní výpomoc poskytnutou dne 15. 10. 1977 v hodnotě 2466 Kčs, dodatečně uhrazena, nebyl dán kromě zmíněného nároku podklad pro uplatnění dalších nároků podle § 43 odst. 2 tr. ř. Pokud ovšem jde o neuhrazenou částku 2466 Kčs od zmíněné TJ Tatran Litovel, jde nepochybně o škodu způsobenou trestným činem, a proto soud prvního stupně měl o tomto nároku poškozeného rozhodnout. Neměl-li dostatek podkladů pro jeho přiznání, měl postupovat podle § 229 odst. 1 tr. ř.

Kromě toho je třeba uvést, že práva podle § 43 odst. 1, 2 tr. ř. nepřisluší osobě (organizaci, podniku), které byla způsobena škoda jiným činem, pro který není pachatel trestně stíhán, byť i souvisel se skutkem, který je předmětem trestního stíhání. Rozhodný je přitom pouze skutek uvedený v žalobním návrhu (viz. sb. rozh. č. 2/68).

Z obsahu obžaloby se nepodává, že by obviněný byl stíhán též za to, že zavinil, že jeho vojenský útvar musel odvést jako sankci pro neplatný právní úkon ve smyslu § 24 odst. 2 hosp. zák. tu částku, kterou získal z výtěžků neoprávněně poskytnuté vojenské výpomoci. Pro tento skutek obviněný ani nebyl uznán vinným, což je v souladu nejen s obžalobou, kterou soud nemohl překročit, ale i se skutečností, že v době dokonání činu spočívajícího v neoprávněném poskytnutí vojenské výpomoci obviněným ještě ani nedošlo k odvodu výtěžku z poskytnutí vojenské výpomoci.